

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Udrag fra Hjemløs

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Hjemløs", i Goldschmidt, M. A.: *Hjemløs*, udg. af Mogens Brøndsted ; Harald Jørgensen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1999, s. 412. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-goldschmidt04-shoot-idm140467278399424/facsimile.pdf> (tilgået 27. april 2024)

Anvendt udgave: Hjemløs

- 103 *aabuede pludselig Døren*: II s. 25.
- 107 *Elba*: ø ved Korsika, Napoleons forvisningssted 1814-15. – *Grenadener*: stormtropper. – *St. Helena*: ø ud for Sydafrika, Napoleons forvisningssted fra 1815, sml. n.t. I s. 65.
- 108 *Skjæbne som Han*: måske fejl for »Skjæbne som Hans». – *Austerlitz*: by i Mähren, hvor Napoleon besejrede den russisk-østrigske hær; i overført betydning: sejr. – *Comtesse* havde sat *ham Stevne*: II s. 12f., 28. – *evig Weibliche*: det evigt kvindelige, fra Goethes tragedie *Faust* II vers 12.110.
- 109 *Coppet*: ved Genfersøen, hvor forfatterinden Madame de Staël (se n.t. I s. 290) ejede et slot. – *stod overfor Comtesse*: sml. n.t. II s. 108. – *Føfatning*: Christian VIII var død i januar 1848, og Frederik VII gav 5. juni 1849 landet en grundlov.
- 110 *(at den) jo (har)*: ikke.
- 111 *Orlogsmand(s)*: kriger, spec. søkriger. – *det grøvelige Bal*: I s. 477f. – *1846-Revolutionen*: Genèves liberale under ledelse af James Fay gjorde oprør mod den konservative regering, og 24. maj 1847 fik kantonen en demokratisk forfatning (skildret NS 1848 I 155ff.). – *Vinak*: røgelse. – *en General og en Oberst*: sml. II s. 149.
- 112 *Belgarde(s)*: Ottos rejsefælle II s. 8.
- 113 *Guericks Halvkugler*: den tyske fysiker Otto v. G (1602-86) opfandt luftpumpen og demonstrerede den bl.a. ved Rugsdagen i Regensburg 1654, hvor 16 heste forsøgte at trække to »magdeburgske halvkugler» fra hinanden, efter at luften var pumpet ud. Sml. n.t. I s. 118 om Goldschmidts interesse for fysikken. – *Mirjams Sang*: se n.t. I s. 31.
- 114 *to Gange kaldt*: I s. 434 og II s. 58.
- 115 *Rousseaus Ø*: sml. *Dagh.* 13/6 og 21/6 1847, *Fam.br.* I 63.
- 116 *Stansfælle*: Fra Jacobeo, der var jødisk født (II s. 37, sml. 80). – *fire hellige Floder*: ifølge 1. Mos. 2, 11-14 Pison, Gihon, Hiddekel og Phrat.
- 117 *Lyd af Instrumenter*: erindrng fra Traunsee 1855 (*Fam.br.* I 191).
- 118 *St. Maurice*: by i Berneralperne, nu kendt som vintersportstedet St. Moritz. – *Afhæng*: skrånning. – *Kothume(n)*: tyksålet støvle for skuespillerne i de græske tragedier; patetisk stil. – *(son) jo (kan)*: ikke. – *Herhuf Trolle*: skal som admiral have sagt »Vide I, hvorfor vi hedde Adelsmænd, hvi vi bære Guldkæder», da teologen Niels Hemmingsen ved søsætningen af et nyt skib rådede ham fra at deltage i det farlige togt (refereret i Hemmingsens ligtale 1565). Sml. II s. 315.